

عنوان مقاله:

رصدخانه نیمروز

محل انتشار:

چهارمین کنگره بین المللی جغرافیدانان جهان اسلام (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

ابرج افشار سیستانی - ایران شناس

افشین افشار - مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی

خلاصه مقاله:

سیستان که خط نیمروز از آن می گذرد، در خاور ایران قرار گرفته و از روزگاران کهن به انگیزه ی داشتن جایگاه ویژه جغرافیای ارزش ویژه ای از دیدگاه استراتژیک داشته و هم گلوگاه هند و خاور دور به شمار می آمده است. آریاییان، نیاکان باستانی ما در زمانی بیش از چهار هزار سال پیش، در باره ی پیدایش «ریگ ودا» بر پایه نوشته ی زندگی سخنی بس شگفت گفته اند. کهن ترین رصدخانه ی شناخته شده در سرزمین نیمروز یا سیستان و در شهر زاول برپا گشته و جاودان کث نام داشته است. در روزگار باس تان، ایرانیان نقطه ی مبداء نیمروز را بنابر جایگاه ویژه ی سرزمین سیستان در آن جا گزینش کرده و قراردادند، و این مکان در سال 1767 پ. م، از سوی زرتشت رصد و برگزیده شده است. زرتشت برای آن سیستان را برای ساختن زیچ خود برگزید که با دانش ستاره شناسی خود، دریافته بود خط نیمروز یا نصف النهار از آن می گذرد و نیم کره ی شمالی زمین را به دو بخش برابر جدا می سازد و هنگامی که در سیستان نیمروزی شود، تمام نیم کره ی شمالی روز است. نیمروز مبداء «چند جا عوض کرده و همراه با مراکز قدرت جهان جابجا شده است. بعدها نیمروز به جزیره ی خالادات برده شد. اروپایی ها تا آخر سده ی هفدهم میلادی، نصف النهار جزیره ی وهمی خالادات را به عنوان آغاز نقطه ی نیمروز می شناختند، بعدها پاریس نقطه ی نیمروز شناخته شد و در پایان، به سال 1912 م، نقطه نیمروز بدون هیچ دلیل قابل پذیرش علمی و جغرافیایی، به شهرک گرینویچ در هشت کیلومتری شهر لندن برده شد و هم اکنون خط فرضی آن ازآکادمی سلطنتی علوم دریایی انگلستان در شهرک گرینویچ می گذرد. جهانیان اگر بخواهند براستی مبدائی برای مدارها و نصف النهارهای خود در جهان داشته باشند، همانا «نیمروز» یا سیستان است، نه گرینویچ انگلستان و نه پاریس فرانسه، اما متأسفانه زور برداشتن و حقیقت چیره شده است.

کلمات کلیدی:

خط نیمروز، سیستان، زرتشت، جاودان کث، جزیره ی خالادات، پاریس، گرینویچ، انگلستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/82843>

